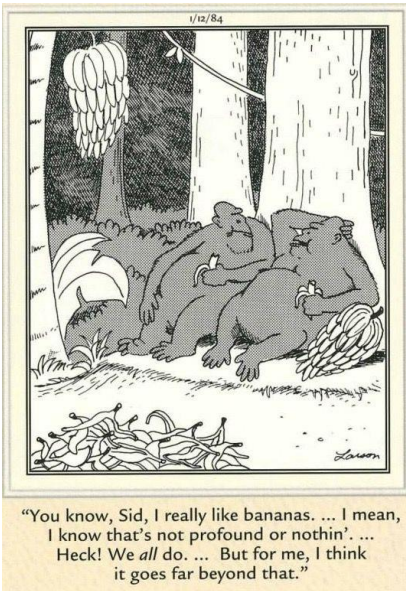

Why Should I Do Mitzvos?

1. תלמוד בבלי מסכת כתובות דף סו עמוד ב

ת"ר: מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור והיה יוצא מירושלים, והיו תלמידיו מהלכין אחריו. ראה ריבה אחת שהיתה מלקטת שעורים מבין גללי בהמתן של ערביים, כיון שראתה אותו נתעטפה בשערה ועמדה לפניו, אמרה לו: רבי, פרנסני! אמר לה: בתי, מי את? אמרה לו: בת נקדימון בן גוריון אני.

בכה רבן יוחנן בן זכאי ואמר: אשריכם ישראל, בזמן שעושין רצונו של מקום - אין כל אומה ולשון שולטת בהם, ובזמן שאין עושין רצונו של מקום - מוסרן ביד אומה שפלה, ולא ביד אומה שפלה אלא ביד בהמתן של אומה שפלה. ונקדימון בן גוריון לא עבד צדקה? והתניא: אמרו עליו על נקדימון בן גוריון, כשהיה יוצא מביתו לבית המדרש, כלי מילת היו מציעין תחתיו, ובאין עניים ומקפלין אותן מאחוריו! איבעית אימא: לכבודו הוא דעבד. ואיבעית אימא: כדבעי ליה למיעבד לא עבד, כדאמרי אינשי: לפום גמלא שיחנא.

2. משנה מסכת אבות פרק א משנה ג

[*] אנטיגנוס איש סוכו קבל משמעון הצדיק הוא היה אומר אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס אלא הווי כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס ויהי מורא שמים עליכם:

3. מסכתות קטנות מסכת אבות דרבי נתן נוסחא א פרק ה

אנטיגנוס איש סוכו היו לו שני תלמידים שהיו שונין בדבריו והיו שונין לתלמידים ותלמידים לתלמידים. עמדו ודקדקו אחריהן ואמרו מה ראו אבותינו לומר דבר זה אפשר שיעשה פועל מלאכה כל היום ולא יטול שכרו ערבית. אלא אלו היו יודעין אבותינו שיש עולם אחר ויש תחיית המתים לא היו אומרים כך. עמדו ופירשו מן התורה ונפרצו מהם שתי פרצות צדוקים וביתוסין. צדוקים על שום צדוק ביתוסי על שום ביתוס. והיו משתמשין בכלי כסף וכלי זהב כל ימיהם. שלא היתה דעתן גסה עליהם אלא צדוקים אומרים מסורת הוא ביד פרושים שהן מצערין עצמן בעולם הזה ובעולם הבא אין להם כלום:

4. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף נ עמוד ב

דאמר רב יהודה אמר רב: לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אף על פי שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה - בא לשמה.

5. תלמוד בבלי מסכת נזיר דף כג עמוד א

אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן, מאי דכתיב: גכי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בהם ופושעים יכשלו בהם? משל, לשני בני אדם שצלו את פסחיהן, אחד אכלו לשום מצוה ואחד אכלו לשום אכילה גסה, זה שאכלו לשום מצוה - וצדיקים ילכו בהם, וזה שאכלו לשום אכילה גסה - ופושעים יכשלו בהם. אמר ליה ר"ל: האי רשע קרית ליה? נהי דלא קא עביד מצוה מן המובחר, פסח מיהא קא עביד! אלא...

6. תוספות מסכת פסחים דף נ עמוד ב

וכאן בעושים שלא לשמה וכדרכי יהודה - תימה (דרב) גופיה אמר בפ"ב דברכות (ד' יז.) כל העוסק בתורה שלא לשמה נוה לו שלא נברא ואור"י דהתם מיירי כגון שלומד כדי להתיהר ולקנטר ולקפח את חביריו בהלכה ואינו לומד ע"מ לעשות אבל הכא מיירי דומיא דההיא דלעיל יש שפל ונשכר דלא עביד כוליה שבתא ולא במעלי שבתא שאין מתכוון לשום רעה אלא מתוך עצלות אפ"ה גדול עד שמים חסדו.

7. שו"ת משיב דבר חלק ב סימן מה

ודשאלנא קדמוי בא' שנולד לו בן, ונדר להפריש דבר קצוב בכל שבוע עד ח"י שנים, ואחר שיתקבץ כל המופרש יקנה בזה הס"ך ס"ת, והנה כאשר עברו ב' שנים ומחצה ונתקבל בידו סך י"ז ר"כ מת הילד ובא בשאלה אם עדיין מחויב להקים נדרו, ואם רשאי לשנות על קניית ספרים אחרים, וה' יאיר עיני:

וז"ל הגהת הרמ"א יו"ד ס"כ אבל אם פירש דבריו כגון מי שנדר ואמר אם יהיה פלוני החולה כו' אז אתן כך וכך לצדקה אם מת אותו פלוני פטור מנדרו כו' וכש"כ האומר אתן סלע לצדקה כדי שיחיה בני ואם לא יהיה לא אתן אע"ג דעובד ע"מ לקבל פרס מ"מ פטור אם לא יהיה עכ"ל,

דתנן בנדרים (דף ס"ה) קונם שאני נכנס לבית זה שהכלב רע בתוכו א"ל מת הכלב כו' ה"ז מותר וקיי"ל ביו"ד (סי' רל"ב) שהוא כתולה נדרו בדבר וא"צ התרה אע"ג שלא התנה מ"מ הוי כאלו פירש שנודר ע"ז התנאי דשאני התם שאין בנדרו שום מצוה ...

ולשון הרמ"א אתן סלע זו לצדקה כדי שיחיה בני, מלמדני זה הדין מלשון הברייתא הידוע במס' ר"ה (דף ד') האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיה בני ה"ז צדיק גמור, ומפרש בגמ' שם הא בישאל שאינו חוזר בו אפילו אם אין בנו חי, דמסתמא אינו עובד ע"מ לקבל פרס, ומפרשי עובד ע"מ לקבל פרס, היינו בתולה מעשיו בזה הפרס שמבקש, ואם לא ימלא הקב"ה מבוקשו אינו עושה זהו מיקרי עובד ע"מ לקבל פרס, אבל אם אפילו לא ימלא הקב"ה מבוקשו יעשה מיקרי שלא ע"מ לקבל פרס, ולמד הרמ"א משם דאם לא פ"א ואם לא יחיה לא אתן ה"ז חייב,

8. מהרש"א חידושי אגדות מסכת כתובות דף סז עמוד א

איבעית אימא לכבודו הוא דעבד כו'. להאי תירוצא משמע דאפילו הוה עביד כדבעי למיעבד כיון דלא עשה כן משום מצוה אלא לכבודו ה"ל שלא לשמה ונענש עליה ואין להקשות הא אמרינן גבי צדקה אפילו שלא לשמה יש לו שכר עליה כדאמרי' כדי שיחיה בני וכו' ודרשו ובחננוני נא בואת וגו' די"ל האי שלא לשמה לכבוד הוא גרע טפי כמו שמחלקין התוספות בפסחים אהא דאמרינן לעולם יעסוק אדם בתורה אפילו שלא לשמה כו' ובעלמא אמרינן טוב לו שלא נברא ע"ש ורבים בדור הזה שמקבצין עושר שלהם שלא באמונה ובחילול השם כגזלת עובד כוכבים ואח"כ מתנדבים מאותו ממון להיות להם כבוד בכל שנה ולתת להם ברכת מי שבירך להיות להם שם ותפארת ואין זה אלא מצוה הבאה בעבירה ואין לעושר הזה מלח וקיום כדאמר הכא:

9. ספר מסילת ישרים פרק טז

לשמה בא לשמה. ולפי' קשה היאך כתב כאן רבנו שהעושה לשם כבוד או ממון מוטב לו שנהפכה שלייתו על פניו, והלא בתוס' מובאר שבאופן זה אמרינן 'מתוך שלא לשמה בא לשמה'. ונראה שיש לחלק בין לימוד שלא לשמה לבין עבודת ה' שלא לשמה. שהלומד שלא לשמה, אוי עצם הלימוד הוא מצוה והמאור שבה מחזירו למוטב. וכן מעשה מצוה, יש כח בעצם קיום המצוה. ועל כן אף אם בתחילה מכון שלא לשמה, אלא לשם כבוד או ממון, מימ קדושת התורה תביאהו ללמוד לשמה. אולם בעבודת ה' שעליה מוטבים דברי רבנו, בה אם עובד שלא לשמה אוי אינה עבודת ה' כלל, אלא זיוף, כי שם הכוונה היא העיקר. והיירא שמכון לדבר אחר, הרי הוא עובד את עצמו. ומשום כן מוטב לו שנהפכה לו שלייתו על פניו.

ואולם כבר נתבאר דברי החכמים ז"ל שיש מינים שונים שלא לשמה. הרע מכולם הוא שאיננו עובד לשם עבודה כלל, אלא לרמות בני האדם ולהרויח כבוד או ממון. וזהו שאמרו בו (ירושלמי ברכות פא): נוה לו שנהפכה שלייתו על פניו, ועליו אמר הנביא (ישעיה סד): ונהי כטמא כלנו וכבגד עדים כל - צדקותינו. ויש מין אחר של שלא לשמה, שהוא העבודה על מנת לקבל פרס, ועליו אמרו (פסחים נ): לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות ואפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה. אך על - כל - פנים, מי שלא הגיע עדין מתוך שלא לשמה אל לשמה, הרי רחוק הוא משלמותו.

14. Rav Moshe Kleinman – Mesilos Ilavchem

10. תלמוד בבלי מסכת נדרים דף פא עמוד א

דאמר רב יהודה אמר רב, מאי דכתיב: במי האיש החכם ויבן את זאת? דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירשוהו, עד שפירשו הקב"ה בעצמו, דכתיב: גויאמר ה' על עזבם את תורת וגו', היינו לא שמעו בקולי היינו לא הלכו בה! אמר רב יהודה אמר רב: שאין מברכין בתורה תחלה.

11. הר"ן מסכת נדרים דף פא עמוד א

דבר זה נשאל לחכמים וכו' ולא פרשוהו - מדכתי' ויאמר ה' על עזבם את תורת מכלל דליכא דידע להדורי טעמא אלא קודשא בריך הוא בלחוד ומצאתי במגילת סתרים של ה"ר יונה ז"ל דקרא הכי דייק דעל שלא ברכו בתורה תחילה אבדה הארץ דאם איתא על עזבם את תורת כפשטא משמע שעזבו את התורה ולא היו עוסקין בה כשנשאל לחכמים ולנביאים למה לא פרשוהו והלא דבר גלוי היה וקל לפרש אלא ודאי עוסקין היו בתורה תמיד ולפיכך היו חכמים ונביאים תמהים על מה אבדה הארץ עד שפרשו הקב"ה בעצמו שהוא יודע מעמקי הלב שלא היו מברכין בתורה תחלה כלומר שלא היתה התורה חשובה בעיניהם כ"כ שיהא ראוי לברך עליה שלא היו עוסקים בה לשמה ומתוך כך היו מזלזלין בברכתה והיינו לא הלכו בה כלומר בכונתה ולשמה אלו דברי הרב החסיד ז"ל והם נאים ראויין למי שאמרם.

12. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סימן כ

דיש לומר דיסבור הר' יונה שרק מחמת שסופו לבא לשמה הוא מצוה כדמסיק שמתוך שלא לשמה בא לשמה, ויפרש שהוא עיקר טעם בזה שנחשב מצוה ולכן באלו שבזמן החורבן ידע הקב"ה היודע עתידות ועמקי הלב שכ"כ היו שקועים במחשבתם הרעה שלא יבואו מזה לידי לשמה, אבל הם שלא ידעו זה הא אף שידעו שלומדים שלא לשמה היה להן לברך. אולי יש לפרש כוונת הר' יונה שלכן זלזלו בהברכה לא מצד שהם פטורין לפי מעשיהם אלא מחמת שלא היתה חשובה בעיניהם חטאו גם שלא לברך אך מצד הברכה לא היו נענשים כ"כ אם לא היה זה מצד שאינה חשובה בעיניהם ללמוד לשמה.

13. Rav Soloveitchik – Halachic Morality p. 106

The Sadducees and the Pharisees represent two philosophies concerning the essence of Judaism. The latter personify the *masorah* meta-political fellowship, the former a political community. Viewing the schism between Sadducees and Pharisees from this standpoint, we understand why the Sadducees rebelled against the authority of the Oral Law. The political community operates with externals, symbols, formal legislative acts which introduce certain laws. There is a kind of ceremonial of almost magical quality attached to the political community. People acquire power not because of personal excellence or intrinsic qualities, but via a symbolic medium – election or inheritance. This acquisition of power is consummated through a formal act – induction into office, the taking of an oath, etc. The laws are strictly delineated and the contours are discernible. There is no ever-expanding continuum of a living, multidimensional tradition. Hence, the Oral Law is incommensurate with a political community, for the very trait of the Oral Law is its formlessness, its streamlined movement, its creativity, its ceremonialness and its aversion to anything of magical origin. It is abstract, inseparable from the personal experience. It is a living monologue which becomes a dialogue between generations. The Torah is transmitted through concrete experiences, through situations, events and existence itself. There is no fossilization or stagnation. Power is rejected. If authority is conceded to the master-teacher, it is based on ontic moments, on an act of creation and formation, which originates in love and reverence. The recipient of the *masorah* integrates himself with his teacher, and accepts his authority.